

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epitome Instituti Societatis Jesu

Sesti, Curtius

Bruxellis, 1690

Sect. I. De stidiis literarum Humaniorum capessendis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68440](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68440)

7 R. Sac. 2.

S. 7. Cæterùm etsi non tenemur commu-
niter, & in Choro Divinum Officium re-
citare; jubemur tamen adniti attentè, de-
votè, & opportuno tempore recitare. 7

C A P U T V.

De Nostrorum Scholarium Studiis.

PRæcipua hujus Partis tractatio
hoc Capite comprehenditur; quo
Scholasticorum Societatis studia
exponenda sunt. Horum enim
potissimùm gratiâ Collegia instituta fuisse
initio hujus Partis indicatum est. De Scho-
lis autem, quatenus ad Externorum uti-
litatem suscipiuntur, dicetur P. 5. C. 4.
cum de mediis, quibus Societas Proximos
juvat, differendum erit.

S E C T I O I.

De Studiis literarum Humaniorum capessendis.

*Utilitas harum
literarum.*

1. **C**UM doctrinæ, quæ in hac Socie-
tate addiscitur, hic scopus sit, suis
& proximorum animis, Dei favore aspi-
rante, prodesse: hæc erit in universum,
&

& in particularibus personis mensura; ex qua, quibus facultatibus addiscendis No-
stri incumbere, & quousque in eis pro-
gredi debeant, statuatur. Et quia doctri-
na, & usus sacrae doctrinae (his praeser-
tim temporibus) exigit literarum Huma-
niorum, ac Latinae, Graecae, & Hebraicae
linguae cognitionem, illas oportebit ad-
discere. Aliarum praeterea linguarum, ut
sunt Chaldaica, Arabica, & Indica, ubi
necessariae, vel utiles ad dictum finem vi-
derentur, possent Praeceptores constitui;
cum scilicet in aliquo Collegio, vel Uni-
versitate eò spectaretur, ut homines ad Sa-
racenos, Turcas, vel Indos juvandos pra-
pararentur: & sic de aliis dicendum, quae
esse possent aliis in regionibus ob similes
causas, utiliores. Sub literis verò huma-
nioribus Rhetorica, Poësis, & Historia
sunt intelligendae. ^a

2. Omnes igitur Scholastici, antequam
ad alia studia majora transeant, prius in
lingua Latina solidum jacent fundamentum. ^b Et ut ejus usum facilem acqui-
rant; praecipue literarum Humaniorum
studiosi, quin etiam reliqui omnes Scho-
lastici, latinè loquantur: ^c à qua lege non
eximantur, nisi vacationum dies, & re-
creationis horae; nisi fortè in aliquibus

^a P. 4. c. 5. §.
1. A. & c. 6.
§. 4. & c. 12.
§. 2. A. B. &
R. Prov. 50.

51.
*Lingua Latina
Studium &
usus.*

^b P. 4. c. 6. §. 4.
& R. Prov. 50.

^c P. 4. c. 6. §.
13. c. 13. §. 3.
& R. Sch. 10.

re-

regionibus Provinciali videretur, his etiam temporibus, facile posse hunc latinè loquendi usum retineri. *d* Nomine autem vacationum, non generales studiorum Feriæ intelligendæ sunt, sed hebdomadariæ tantum: eorumque dierum spatium, quibus commorabuntur in villis. *e* Faciendum quoque, ut Nostri, qui nondum studia absolverunt, literas, cum ad Nostros scribunt, scribant latinè. *f*

d St. R. Rect. 8.
& In. 20. §. 4.

e In. 20. §. 4.

f St. R. Rect. 8.

*Hebraea, Græca
atque Indica
cura.*

3. Circa Hebrææ Græcæque linguæ studia, quædam notantur in Constit. P. 4. C. 6. §. 5. & D., quæ opportuniùs referentur infra Part. 5. Cap. 4. ubi & de Sacra Scripturæ studio: cum præsertim studium harum linguarum, præter Latinam, Philosophiæ, & Theologiæ anteponi, an postponi debeat, iudicium Superiori permittatur. *g* Linguæ verò Græcæ exercitatio speciatim injungitur in publica oratione habenda; *h* Eiusdemque promovendæ cura enixè commendata est P. Generali; atque imperata reliquis Superioribus: cum in Græcis literis tantum sit adjumenti ad omnes, quas profitemur, disciplinas capeffendas, atque tradendas; tantum luminis ad sacrorum voluminum explanationem; tantum præsidii ad hæreses expugnandas; tantum nostræ Societatis decoris &

g P. 4. c. 13.

§. 4.

h P. 4. c. 6. §. 13. & St. R. Rect. 11.

& ornamenti, simulque gloriæ CHRISTI, & Ecclesiæ Catholicæ. Et quoniam *i C. 8. D. 16.*

linguarum Indicarum peritia summoperè necessaria est ad salutem Indorum procurandam: ejus etiam studium omnibus eas regiones incolentibus seriò commendatur; atque ad illud juvandum Instructio à Patre Generali conficienda fuit. *l C. 5. D. 67.*

4. Licèt autem cursus temporis ad Humanitatis, & Rhetoricæ studium definitus esse nequeat; & ad Superiorem pertineat expendere, quantum in his literis quemlibet herere oporteat: Nostros tamen non ante ad Philosophiam mittat Provincialis, quàm biennium in Rhetorica consumpserint: nisi ratio ætatis, aut aptitudinis, aut aliquid aliud obfatare in Domino judicetur. Quod si aliqui indole ingenii, ad magnos progressus in his potissimum studiis faciendos, præditi sint; videndum etiam, an operæ pretium sit triennium impendere. *Rhetorica studia quàm diuturna.*

5. Quàm acriter verò in hæc studia incumbendum sit, non semel significatum.

1. Provinciales curare debent Humaniorum literarum studia magni fieri; & eorum, qui eas profitentur, peculiarem curam haberi: & ne in his Professores idonei desint, illorum Seminaria instituere & conservare. *m P. 4. C. 5. §. 2. & C. 15. §. 1. & St. R. Prov. 18.*

Humanitatis studia commendatissima.

2. Ex Deputatione Con. 6. *n Con. 7. D. 26. & R. Prov. pro 50.*

pro studiis, confecta est Instructio; ubi monentur Superiores non modò servare diligenter, quæ pluribus Regulis ibidem citatis præscribuntur, sed reipsa ostendere sibi cordi esse hæc studia, atque eos, qui ea non vulgariter callent: tum non solum admittere in Societatem, qui probè ab his studiis instructi accesserint; sed etiam ad hæc studia illos potissimum addicere, qui præter vim ingenii, aliarum scientiarum præsidia, ac lucem habuerint: ut quamplurimi in his literis nobiliores fiant: in quibus difficilius fortassè fuerit, vel unum quempiam invenire, quàm non paucos in aliis scientiis. ° 3. Congregatio 7. rogata, ut Humaniorum literarum studium quàm commendatissimum haberet, censuit monendos Superiores; ut eò maioribus animis, conatuque in hanc rem incumberent, quò plùs fructus, utilitatis, gloriæque Dei, ex hoc tam Societati proprio literarum studio meritò sperari potest. Quam etiam rem censuit P. Nostro commendandam, ut pro suo in studium hoc singulari affectu, quàm commendatissimum habere dignaretur. p Ad fovenda porrò & hæc, & linguarum studia facit, quod in eorum gratiam statutum est, ut supplere possint defectum
emi-

p In. 20.

p C. 7. D. 92.

eminentioris scientiæ, ad Professionem re-
quisitæ : quod infra Sect. 10. §. 12. expli-
cabitur.

S E C T I O II.

*De Exercitationibus peculiaribus Scho-
larium Societatis in Huma-
niori literatura.*

EXercitationes autem ad literas Huma-
niores addiscendas pleræque inferius
indicabuntur Part. 5. Cap. 4. cum de pu-
blicis Scholis agetur. Hic speciatim refe-
rendæ, quæ Nostris instituendis præscriptæ
sunt,

1. Si nostri Rhetores seu Humanistæ,
vel ad publicas non accedunt prælectiones,
vel accedunt quidem, is tamen, qui Scholæ
præest, non potest oneri Externorum, No-
strorumque instruendorum sufficere ; No-
stros alteri cuiquam idoneo Rector com-
mittat, à quo domi privatim, diligenter
exerceantur. ¶

Quis Magister.

¶ St. R. Rector.
10.

2. Rector etiam videat, ut interdum
aliquæ à nostris Rhetoricis Orationes, aut
Poëmata Latinè, vel Græcè, tum in mensa
habeantur, tum in aula de re aliqua, ad
ædificationem Domesticorum, & Exter-
norum pertinente, quâ ad perfectiora in

*Declamationes
& Carmina.*

